

Sygn. akt VIII RC 654/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 5 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Karol Paździoch

Protokolant: stażysta Hanna Zaniewska

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa Z. K.

przeciwko J. K. (1), J. K. (2)

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego albo ewentualnie o obniżenie alimentów

I. ustala, że obowiązek alimentacyjny powoda Z. K. wobec pozwanej J. K. (1), ustanowiony ugodą sądową zawartą przed Sądem Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie w dniu 18 marca 2010 roku, w sprawie VIII RC1765/09, ustał z dniem 1 grudnia 2015 roku;

II. oddala powództwo wobec pozwanej J. K. (2) w całości;

III. zasądza od pozwanej J. K. (1) na rzecz powoda Z. K. kwotę 373,50 (trzysta siedemdziesiąt trzy złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. zasądza od powoda Z. K. na rzecz pozwanej J. K. (2) kwotę 1200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII RC 654/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do Sądu w dniu 7 grudnia 2015 r. powód Z. K., reprezentowany przez pełnomocnika zawodowego, wniósł o ustalenie wygaśnięcia od grudnia 2015 r. obowiązku alimentacyjnego względem pełnoletnich córek J. K. (1) i J. K. (2), ustalonego ugodą sądową zawartą w dniu 18 marca 2010 r. przed Sądem Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie, sygn. akt VIII RC 1765/09, ewentualnie o obniżenie alimentów, w stosunku do obu pozwanych, z kwoty po 500 zł miesięcznie do kwoty po 50 zł miesięcznie. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanych na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tak sformułowanego żądania powód wskazał, iż pozwane J. i J. K. (2) są osobami pełnoletnimi i samodzielnymi finansowo. Pozwane zakończyły edukację, mają wyuczone zawody i stałą pracę. Nie mają problemów zdrowotnych, są osobami całkowicie zdolnymi do pracy. Pozostają w związkach partnerskich i założyły rodziny. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał również, że jego sytuacja zdrowotna i materialna uległa znaczącej zmianie. W związku ze złym stanem kończyn dolnych jest pod stałą opieką chirurgiczną. Aktualnie nie ma stałego zatrudnienia, cyklicznie wyjeżdża do pracy za granicę. Średnie dochody powoda wynoszą ok. 3.000 zł brutto miesięcznie, ale nie są stałe ani regularne. Spełnianie obowiązku alimentacyjnego stanowi duże obciążenie dla budżetu powoda i w znacznym

stopniu ogranicza jego możliwości zabezpieczenia własnych potrzeb, w szczególności, że musi ponosić również koszty egzekucji komorniczej, chociaż od lat w terminie uiszcza alimenty i nie ma żadnych zaległości (k 2-4).

W odpowiedzi na pozew, wniesionej do Sądu w dniu 7 marca 2016 r., obie pozwane wniosły o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu (k. 50-54).

Na rozprawie w dniu 30 marca 2016 r. powód oświadczył, że w stosunku do J. K. (1) może nastąpić ustalenie w formie ugody sądowej, iż obowiązek alimentacyjny ustał z dniem zawarcia takiej ugody, natomiast w przypadku J. K. (2) zażądał obniżenia alimentów z kwoty po 500 zł miesięcznie do kwoty po 200 zł miesięcznie (k. 128-129).

Pozwana J. K. (1) na tej samej rozprawie wyraził zgodę na powyższe. Żądania powoda nie uznała natomiast pozwana J. K. (2) (k. 128-129).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

J. K. (1) urodziła się w dniu (...) w S., a J. K. (2) w dniu 11 października 1993 r. w S., ze związku konkubenckiego Z. K. i D. L. (obecnie D.).

Dowód:

1. odpis skrócony aktu urodzenia J. K. (1), w aktach sygn. VIII RC 1780/09, k. 3,
2. odpis skrócony aktu urodzenia J. K. (2), w aktach sygn. VIII RC 1765/09, k. 3.

W czasie ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów J. K. (2) miała ukończone 16 lat i uczęszczała do I klasy Liceum Ogólnokształcącego, natomiast J. K. (1) miała ukończone 19 lat, była osobą pełnoletnią, lecz niesamodzielną finansowo. Studiowała na Wydziale Archeologii (...). J. J. K. (1) razem matką D. D. mieszkały w mieszkaniu przy ulicy (...) w S.. Za mieszkanie płaciły czynsz w kwocie 464,80 zł miesięcznie, za energię elektryczną w okresie zimy 659,37 zł co dwa miesiące, tj. ok. 329,68 zł miesięcznie, za gaz 278,20 zł co dwa miesiące, tj. 139,10 zł miesięcznie, za trzy telefony i Internet łącznie 314,57 zł miesięcznie. Łączne koszty utrzymania mieszkania wynosiły 1.248,15 zł miesięcznie, tj. ok. 416 zł miesięcznie na osobę. Ponadto pozwane ponosiły koszty indywidualnego utrzymania. Do usprawiedliwionych kosztów, każdej pozwanej z osobna, należały koszty wyżywienia w kwocie 300 zł miesięcznie, zakupu odzieży w kwocie 100 zł miesięcznie, zakupu podręczników i pomocy szkolnych w kwocie 150 zł na rok, tj. 12,50 zł miesięcznie, zakupu środków higieny, leków i witamin w kwocie 100 zł miesięcznie, biletów komunikacji miejskiej w kwocie 50 zł miesięcznie. Łączne usprawiedliwione indywidualne koszty utrzymania każdej z pozwanych wynosiły po ok. 563 zł miesięcznie.

Wobec powyższego łączne usprawiedliwione koszty utrzymania każdej pozwanej, obejmujące koszty utrzymania mieszkania i koszty indywidualne, wynosiły po ok. 980 zł miesięcznie.

Matka pozwanych D. D. pracowała wówczas w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. na stanowisku głównej księgowej za wynagrodzeniem 4.290 zł brutto miesięcznie, tj. ok. 3.002 zł netto miesięcznie, oraz w (...) Sp. z o.o. na stanowisku głównej księgowej za wynagrodzeniem 1.200 zł brutto miesięcznie, tj. ok. 856 zł netto miesięcznie. Łączny dochód wynosił 3.858 zł netto miesięcznie.

Powód Z. K., z zawodu elektromechanik okrętowy, podejmował wówczas pracę w stocznicach norweskich. W czasie zawierania ugody sądowej w przedmiocie alimentów nigdzie nie pracował. Miał dorosłe dzieci z poprzedniego związku konkubenckiego, na które płacił alimenty w kwotach po 200 zł miesięcznie.

Zgodnie z ugodą sądową, zawartą przed Sądem Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie w dniu 18 marca 2010 r., w sprawie o sygn. akt VIII RC 1765/09, Z. K. zobowiązał się płacić alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie na rzecz każdej z pozwanych.

Dowód:

1. informacyjne przesłuchanie Z. K., w aktach sprawy o sygn. VIII RC 1765/09, k. 35,
2. ugoda sądowa z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie o sygn. akt VIII RC 1765/09 , k. 7-8,
3. zawiadomienie o wysokości czynszu, w aktach sygn. VIII RC 1765/09, k. 16,
4. faktury VAT za telefony i Internet, w aktach sygn. VIII RC 1765/09, k. 17, 21, 22,
5. faktura VAT za energię elektryczną, w aktach sygn. VIII RC 1765/09, k. 19,
6. faktura VAT za gaz, w aktach sygn. VIII RC 1765/09, k. 20.

Obecnie powód Z. K. ma 58 lat, posiada wykształcenie średnie techniczne, z zawodu jest elektromechanikiem okrętowym. Mieszka sam w mieszkaniu o powierzchni 56 m², którego jest jedynym właścicielem. Mieszkanie ma wartość 260.000 zł. W mieszkaniu zameldowana jest jeszcze jedna osoba, która przebywa za granicą. Jest również właścicielem samochodu osobowego marki V. (...), rok produkcji 2006. Oprócz mieszkania, powód nie posiada innych nieruchomości ani oszczędności, nie posiada również wierzycelności wobec osób ani wartościowych przedmiotów.

Za mieszkanie płaci czynsz w kwocie 395 zł miesięcznie, za energię elektryczną średnio ok. 147 zł co dwa miesiące, tj. ok. 74 zł miesięcznie, oraz na ubezpieczenie mieszkania kwotę 644 zł rocznie (4 raty po 161 zł), tj. ok. 54 zł miesięcznie. Wobec powyższego, łączne koszty utrzymania mieszkania wynoszą 523 zł miesięcznie.

Powód ponosi również koszty ubezpieczenia samochodu w kwocie 1.180 zł rocznie (2 raty po 590 zł), tj. ok. 98 zł miesięcznie.

Do usprawiedliwionych indywidualnych kosztów utrzymania powoda należą koszty ponoszone na wyżywienie w kwocie 350 zł miesięcznie, na środki higieniczne w kwocie 40 zł miesięcznie, na leki w kwocie 80 zł miesięcznie. Powód nie wydaje pieniędzy na ubrania, nie pali papierosów, nie kupuje alkoholu, który pije jedynie okazjonalnie. Łączne indywidualne koszty utrzymania powoda wynoszą 470 zł miesięcznie.

Wobec powyższego, łączne koszty utrzymania powoda, obejmujące koszty utrzymania mieszkania i samochodu oraz koszty indywidualne, wynoszą 1.091 zł miesięcznie.

Dowód:

1. przesłuchanie Z. K., k. 130-132,
2. wyciągi z rachunku bankowego, k. 14-18,
3. dowód wpłaty na ubezpieczenie komunikacyjne, k. 19,
4. dowód wpłaty na ubezpieczenie mieszkania, k. 20,
5. faktura za energię elektryczną, k. 21.

Powód pracował za granicą w Belgii i Holandii, a ostatnio do końca grudnia 2015 r. w Norwegii. Zatrudniony był na stanowisku elektryka. Zarabiał wówczas 15.000-20.000 koron miesięcznie, a według średniego kursu za 2015 rok 1NOK = 0,47 zł, jego wynagrodzenie wynosiło średnio ok. 8.225 zł miesięcznie. W okresie od 18 czerwca 2014 r. do 31 stycznia 2015 r. pracował w firmie (...), gdzie zarobił 89.146 koron brutto (z tej kwoty pobrano zaliczkę na podatek w kwocie 25.846 koron) oraz w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2015 r., w tej samej firmie zarobił 100.177 koron brutto. W okresie od 13 września do 31 grudnia 2015 r. pracował w firmie (...) Sp. z o.o., gdzie zarobił 43.703 korony brutto (z tej kwoty pobrano zaliczkę na podatek w kwocie 9.742 koron), od firmy (...) Norge AS otrzymał

wynagrodzenie urlopowe w kwocie 33.720 koron brutto. Łączny dochód brutto uzyskany przez powoda w roku 2015 wyniósł 177.600 koron. Powyższe kwoty zawierały zwrot kosztów pobytu poza miejscem zamieszkania, zwrot kosztów podróży, koszty zakwaterowania oraz wynagrodzenie za urlop.

Od początku stycznia 2016 r. powód przebywa w Polsce. Nie rejestrował się jako bezrobotny. Od dnia 15 stycznia 2016 r. Z. K. pracuje we W. w firmie (...) Sp. z o.o. na stanowisku elektryka. Najpierw zatrudniony był na okres próbny w pełnym wymiarze czasu pracy, a następnie na czas określony do 28 lutego 2017 roku, również w pełnym wymiarze czasu pracy, przy czym umowa może być przedłużona. Powód pracuje na budowie jako elektryk, rozprowadza i podłącza instalacje elektryczne. Za pracę otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1.850 zł brutto miesięcznie, tj. 1.350 zł netto miesięcznie, może również otrzymywać premię i dodatki. Od wynagrodzenia potrącane są tylko składki na ubezpieczenie zdrowotne. Powód nie ma żadnych innych źródeł dochodu, nie brał żadnych pożyczek od pracodawcy. Mieszkania w S. nie wynajmuje innym osobom. Obecnie mieszka w motelu we W., a koszty zakwaterowania ponosi jego pracodawca. Jeżeli ma możliwość, to przyjeżdża na tydzień do S., co miesiąc lub co dwa miesiące. Ponosi wówczas koszty dojazdu ze S. do W. w kwocie 34 zł.

Powód nie utrzymuje żadnych kontaktów z córkami. Nie zna ich sytuacji rodzinnej.

Dowód:

1. przesłuchanie Z. K., k. 130-132,
2. umowa o pracę na okres próbny, k. 41-43,
3. umowa o pracę na czas określony, k. 39-40, 146-148,
4. zaświadczenie o zarobkach w Norwegii, k. 44-47,
5. zeznanie roczne za rok 2015, k. 48-49.

Powód Z. K. nie ma orzeczenia o niepełnosprawności, nigdy nie został uznany za osobę niezdolną do pracy. W 2015 roku, podczas zatrudnienia za granicą, rozpoczęły się jego problemy zdrowotne z żyłakami obu nóg. Oprócz tego, nie ma innych problemów zdrowotnych. W grudniu 2014 roku miał operowane żyłaki w prawej kończynie dolnej, a w lutym 2015 roku w lewej kończynie dolnej. Oba zabiegi chirurgiczne przeprowadzone były w (...) Centrum (...) w T.. Na wizyty kontrolne chodził do prywatnego gabinetu chirurgicznego w Spółdzielni Pracy Lekarzy (...). Nie korzystał z wizyt refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, ponieważ nie chciał czekać na termin u specjalisty. Obecnie powód posiada ubezpieczenie zdrowotne w Polsce i kolejne zabiegi będzie przeprowadzał w ramach ubezpieczenia w NFZ. Poza tym, może liczyć na opiekę siostry. Po operacjach żyłaków jeszcze przez okres ok. jednego roku pracował w Norwegii. Ze względu na coraz większe bóle powrócił do kraju. Obecny pracodawca zna stan zdrowotny powoda, a mimo to nie skierował go na żadne dodatkowe badania. Ze względu na dolegliwości nóg, powód kupuje lekarstwa na rozrzedzenie krwi.

Dowód:

1. przesłuchanie Z. K., k. 130-132,
2. karty informacyjne leczenia, k. 12-13, 137-138,
3. wynik badań laboratoryjnych, k. 145.

Obecnie pozwana J. K. (1) ma 26 lat, posiada wykształcenie wyższe licencjackie. Z zawodu jest archeologiem. Studia wyższe I stopnia ukończyła w 2012 roku na Wydziale Archeologii (...) i od razu, w październiku 2012 roku, rozpoczęła studia wyższe II stopnia na uczelni w W.. Studia te przerwała, a do ukończenia studiów pozostał pozwanej do zaliczenia egzamin dyplomowy. Pozwana nie mogła znaleźć pracy w wyuczonym zawodzie.

Od stycznia do listopada 2015 r. pracowała w S. w firmie (...) jako sprzedawca, za najniższym wynagrodzeniem. Ze względu na sytuację finansową i osobistą, w listopadzie 2015 r. wyprowadziła się do B.. Pracuje w firmie (...) Sp. z o.o. jako sprzedawca obuwia w sklepie (...), za wynagrodzeniem 1850 zł brutto miesięcznie. Za pracę łącznie z premią otrzymuje średnio 1.550 zł netto miesięcznie. Nadto otrzymuje prowizję od sprzedaży. Od ojca otrzymuje alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie, finansowo pomaga jej matka. Pozwana nigdy nie rozważała wyjazdu za pracę za granicę. Nie posiada żadnych nieruchomości, nie ma samochodu, nie posiada również żadnych wierzytelności. Jest osobą ogólnie zdrową, nie przyjmuje na stałe leków. Ma podejrzenie żylaków, w związku z czym otrzymała skierowanie do poradni specjalistycznej chirurgii naczyniowej.

W roku 2013 J. K. (1) uzyskała dochód, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, w kwocie 730,69 zł, tj. ok. 61 zł netto na miesiąc, w roku 2014 dochód wynosił 2.492,72 zł, tj. ok. 208 zł netto na miesiąc. W roku 2015 pozwana uzyskała dochód w kwocie 12.728,33 zł. Na poczet podatku wniosła zaliczki w kwocie 707 zł, w rozliczeniu otrzymała zwrot nadpłaty podatku w kwocie 25 zł. Stąd dochód netto za 2015 rok wynosił 12.046,33 zł, tj. ok. 1.004 zł miesięcznie.

Dowód:

1. przesłuchanie J. K. (1), k. 187,
1. umowa o pracę, k. 103,
2. skierowanie do poradni specjalistycznej. k . 84,
1. aneks do umowy o pracę, k. 104,
2. zeznanie PIT 37 za rok 2013, k. 71-74,
3. zeznanie PIT 37 za rok 2014, k. 75-79,
4. zeznanie PIT 37 za rok 2015, k. 98-102.

Od listopada 2015 r. J. K. (1) wraz ze swoim konkubentem mieszka w B. przy ulicy (...) w wynajmowanym jednopokojowym mieszkaniu z aneksem kuchennym o powierzchni 36,42 m². Koszty utrzymania mieszkania wynoszą 900 zł miesięcznie. Dodatkowa opłata za internet wynosi 50 zł miesięcznie. Łączny koszt utrzymania mieszkania wynosi zatem 950 zł miesięcznie, a w części przypadającej na pozwaną, w dwuosobowym gospodarstwie domowym, 475 zł miesięcznie. Dodatkowo, do tych kosztów należy doliczyć koszt osobistego telefonu pozwanej w kwocie 70 zł miesięcznie. Łącznie stanowi to kwotę 545 zł miesięcznie.

Konkubent pozwanej jest informatykiem, pracuje w wyuczonym zawodzie.

Do usprawiedliwionych indywidualnych kosztów utrzymania pozwanej należą także koszty wyżywienia w kwocie 350 zł miesięcznie, zakupu odzieży w kwocie 100 zł miesięcznie, środków czystości i kosmetyków w kwocie 100 zł miesięcznie, leków w kwocie 50 zł miesięcznie, karty miejskiej w kwocie 92 zł miesięcznie. Łącznie usprawiedliwione indywidualne koszty utrzymania pozwanej wynoszą 692 zł miesięcznie.

Wobec powyższego łączne usprawiedliwione koszty utrzymania pozwanej, obejmujące koszty utrzymania mieszkania w części przypadającej na pozwaną oraz indywidualne koszty utrzymania, wynoszą 1.237 zł miesięcznie.

Dowód:

1. przesłuchanie J. K. (1), k. 187,
2. umowa najmu mieszkania, k. 80-82,

3. potwierdzenie zakupu biletu komunikacji miejskiej, k. 83.

Obecnie pozwana J. K. (2) ma 23 lata, posiada wykształcenie wyższe licencjackie. W roku 2012 uzyskała maturę, a następnie ukończyła studia wyższe I stopnia. Obecnie jest na drugim roku studiów stacjonarnych II stopnia. Studiuje na Wydziale Humanistycznym (...) pedagogikę o profilu praktycznym, o specjalności pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna nauczycielska. Studia zakończy w czerwcu lub we wrześniu 2017 roku, w zależności od terminu obrony pracy dyplomowej. Zajęcia na studiach odbywają się przez pięć dni w tygodniu i trwają od 4 do 5 godzin, za wyjątkiem jednego dnia w tygodniu, gdy odbywają się od godz. 8 do godz. 20.

Dowód:

1. przesłuchanie J. K. (2), k. 213-214,

2. zaświadczenia o studiowaniu, k. 57, 211.

J. K. (2) zatrudniona jest do 15 grudnia 2016 w Polskim Związku Głuchych jako pedagog, za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 500-800 zł miesięcznie. Wysokość wynagrodzenia uzależniona jest od ilości przepracowanych godzin. Ponadto pracuje w firmie (...) na umowę zlecenia, a jej wynagrodzenie miesięczne jest zróżnicowane i wynosi maksymalnie 200 zł miesięcznie. W związku z urodzeniem dziecka od 20 września 2015 r. do 31 stycznia 2016 r. pobierała zasiłek macierzyński w kwocie ok. 1.053 zł miesięcznie, co średnio, w odniesieniu do roku 2016, daje kwotę ok. 88 zł miesięcznie. (...) pomaga jej matka w kwocie 600-700 zł miesięcznie. Poza powyższymi nie posiada innych źródeł dochodów. Nie posiada żadnego zadłużenia. Ma na utrzymaniu małoletniego syna. Chce podjąć dodatkową pracę, ale musi dostosować ją do studiów i opieki nad dzieckiem.

Konkubent J. K. (2) jest kucharzem małej gastronomii. Pracuje na umowę zlecenia za wynagrodzeniem 1.400 zł netto miesięcznie.

W roku 2014 J. K. (2) uzyskała dochód w kwocie 6.261,90 zł, na poczet podatku wniosła zaliczki w kwocie 1.162 zł, otrzymała również zwrot nadpłaconego podatku w kwocie 555 zł. Stąd dochód netto za 2014 rok wynosił 5.654,90 zł, tj. ok. 471 zł miesięcznie. W roku podatkowym 2014 pozwana złożyła korektę zeznania, ponieważ nie uwzględniła wszystkich dochodów uzyskanych w tym roku podatkowym. Dochód uzyskany przez pozwaną był zatem wyższy od wykazanego w zeznaniu PIT 37. W roku 2015 dochód pozwanej, po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne, wynosił 7.784,34 zł. Na poczet podatku pozwana wniosła zaliczki w kwocie 612 zł, otrzymała również zwrot w kwocie 695,30 zł, wynikający z nadpłaty podatku i z tytułu ulgi na dziecko. Stąd dochód netto pozwanej w 2015 roku wynosił 7.867,64 zł, tj. 656 zł miesięcznie.

Dowód:

1. przesłuchanie J. K. (2), k. 213-214,

2. zaświadczenie o wypłaconych zasiłkach, k. 59,

3. zeznanie PIT 37 za rok 2014, k. 113-116,

4. korekta zeznania podatkowego za rok 2014, k. 117-118,

5. zeznanie PIT 37 za rok 2015, k. 105-112.

Obecnie J. K. (2) mieszka ze swoim synem, który ma rok i dwa miesiące, oraz z konkubentem K. H., który jest ojcem jej syna, w wynajmowanym mieszkaniu przy ulicy (...) w S.. Mieszkanie składa się z trzech pokoi, przedpokoju, kuchni i łazienki o łącznej powierzchni 65,2 m². Czynsz najmu mieszkania wynosi 1.000 zł miesięcznie. Do kosztów utrzymania mieszkania należą również opłaty za energię elektryczną w kwocie 150 zł miesięcznie, za gaz w kwocie 60 zł miesięcznie, za wodę w kwocie 200 zł miesięcznie, za telewizję w kwocie 30 zł miesięcznie, za internet w kwocie 50

zł miesięcznie. Łączne koszty utrzymania mieszkania wynoszą zatem 1.490 zł miesięcznie, a w części przypadającej na pozwaną, w trzyosobowym gospodarstwie domowym, ok. 497 zł miesięcznie. Dodatkowo, do tych kosztów należy doliczyć koszt telefonu w kwocie 80 zł miesięcznie. Łącznie stanowi to kwotę 577 zł miesięcznie.

W związku ze studiami pozwana poniosła jednorazowe koszty zakupu książek w kwocie 200 zł, tj. ok. 17 zł miesięcznie, dostępu do internetowych e-książek w kwocie 40 zł, tj. ok. 3 zł miesięcznie, na artykuły piśmiennicze wydała 50 zł, tj. ok. 4 zł miesięcznie, na wydruk pracy magisterskiej 80 zł, tj. ok. 7 zł miesięcznie. Łączne koszty związane ze studiowaniem wynoszą ok. 31 zł miesięcznie.

Do usprawiedliwionych indywidualnych kosztów utrzymania pozwanej należy zaliczyć koszty żywienia w kwocie 350 zł miesięcznie, zakup odzieży w kwocie 100 zł miesięcznie, środków czystości i kosmetyków w kwocie 100 zł miesięcznie, soczewek kontaktowych w kwocie 100 zł miesięcznie, bilet komunikacji miejskiej w kwocie 50 zł miesięcznie. Łączne usprawiedliwione indywidualne koszty utrzymania pozwanej wynoszą 700 zł miesięcznie.

Wobec powyższego, łączne usprawiedliwione koszty utrzymania pozwanej, obejmujące koszty utrzymania mieszkania, w części przypadającej na pozwaną, koszty studiów oraz indywidualne koszty utrzymania, wynoszą 1.308 zł miesięcznie.

Dowód:

1. przesłuchanie J. K. (2), k. 213-214,
2. odpis skrócony aktu urodzenia A. H. , k. 58, 119,
3. umowa najmu lokalu, k. 60-61,
4. umowa abonencka na usługę telewizyjną, k. 62-65,
5. kserokopia biletów komunikacji miejskiej, k. 66.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo oparte o przepis art. 138 k.r.o. zasługiwało na uwzględnienie w całości wobec pozwanej J. K. (1), natomiast w ogóle nie zasługiwało na uwzględnienie wobec pozwanej J. K. (2).

Zgodnie z art. 133 § 1 i 3 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Rozpoznając niniejszą sprawę, Sąd miał na uwadze treść art. 138 k.r.o., zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają bowiem zmianie, a tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do podwyższenia, obniżenia alimentów lub stwierdzenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest jednak tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi.

Kres obowiązku alimentacyjnego nie jest określony żadnym sztywnym terminem, ani nie jest związany z żadnym stopniem wykształcenia, ponieważ jedyną okolicznością, przesądzającą o jego ustaniu, jest możliwość samodzielnego utrzymania się osoby uprawnionej. Okoliczność, że Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie wyznacza żadnej sztywnej przesłanki wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego i zastępuje ją klauzulą możliwości samodzielnego utrzymania się,

powoduje, iż Sąd rozstrzygając w przedmiocie zgłoszonego w pozwie żądania, zobowiązany jest poczynić ustalenia faktyczne dotyczące obecnej sytuacji uprawnionego, w szczególności, czy pozwala ona na samodzielne zaspokajanie przez niego jego usprawiedliwionych potrzeb we własnym zakresie.

Podstaw wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego względem córek J. K. (1) i J. K. (2) powód upatrywał w okolicznościach uzyskania przez pozwane pełnoletności, zakończenia edukacji i rozpoczęcia stałej pracy zarobkowej, co, zdaniem powoda, umożliwia pozwanym samodzielnie utrzymanie się.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, czyli zeznań stron, oraz przedłożonych przez strony dokumentów, pozwana J. K. (1) posiada wykształcenie wyższe licencjackie, z zawodu jest archeologiem, aktualnie nie studiuje, ponieważ przerwała studia (...) stopnia i podjęła pracę zarobkową, rezygnując z przystąpienia do egzaminu dyplomowego i uzyskania wykształcenia wyższego magisterskiego. W tym kontekście Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym „rodzice nie są obowiązani dostarczać środków utrzymania dziecku, które, będąc już przygotowane należycie do wykonywania przez nie odpowiedniego dla niego zawodu, podejmuje dla podniesienia swych kwalifikacji dalsze kształcenie się, ale w studiach się zaniedbuje, nie robi należytych postępów, nie otrzymuje obowiązujących zaliczeń, nie zdaje w terminie przepisanych egzaminów, a zwłaszcza jeżeli z własnej winy powtarza lata studiów i wskutek tego nie kończy studiów w przewidzianym programem okresie” (por. wyrok SN z 8 sierpnia 1980 r., III CRN 144/80, OSNC 1981/1/20).

Dokonując analizy sytuacji zarobkowej i materialnej pozwanej J. K. (1), można dojść do wniosku, że po jej stronie ziściła się przewidziana przepisem art. 133 § 1 k.r.o. przesłanka możliwości samodzielnego utrzymania się, co z kolei skutkowało wygaśnięciem obowiązku alimentacyjnego powoda. Wiek pozwanej i zdobyte dotychczas wykształcenie i doświadczenie, a przed wszystkim samodzielnie i świadomie podjęta decyzja o przerwaniu studiów, przeprowadzeniu się do B. i podjęciu pracy zarobkowej w celu poprawy swojej sytuacji materialnej i finansowej, przemawia za uznaniem, że pozwana jest obecnie samodzielnie zadbać o swoje utrzymanie, niezależnie od tego, w jakiej wysokości uzyskuje aktualnie wynagrodzenie. Na takim też stanowisku ostatecznie stanęła ta pozwana, wyrażając zgodę na ustalenie wygaśnięcia wobec niej obowiązku alimentacyjnego nawet w formie ugody sądowej (k. 128-129). Zgodnie z art. 213 § 2 k.p.c., Sąd był związany tym uznaniem powództwa, albowiem nie było ono sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego ani nie zmierzało do obejścia prawa.

Strona powodowa upatrywała kresu obowiązku alimentacyjnego na początku grudnia 2015 r. Do B. pozwana J. K. (1) przeprowadziła się, jak zeznała, w listopadzie 2015 r., gdy zrezygnowała z kontynuowania nauki, jednakże Sąd nie mógł orzekać ponad żądanie, zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. Wobec tego Sąd ustalił datę wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego na dzień 1 grudnia 2015 r.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ustalono, iż pozwana J. K. (2) w 2012 roku uzyskała maturę, a następnie podjęła i w terminie ukończyła studia I stopnia. Bezpośrednio po nich podjęła studia (...) stopnia, które systematycznie kontynuuje. Studia te zakończy w czerwcu lub we wrześniu 2017 roku, w zależności od terminu egzaminu dyplomowego. Pozwana studiuje stacjonarnie, a jej zajęcia odbywają się przez 5 dni w tygodniu. Oczywiście, poza zajęciami pozwana musi przygotowywać się do kolejnych zajęć, zaliczeń i egzaminów, a nadto pisać pracę magisterską, co jest faktem powszechnie znanym. Wobec tego, pozwana może podejmować jedynie zajęcia dorywcze, z których dochód nie jest wysoki i nie może pokryć wszystkich jej usprawiedliwionych wydatków. Ponieważ zaś pozwana J. K. (2) nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, dlatego obowiązek alimentacyjny wobec niej obciąża jej oboje rodziców, w tym powoda.

Powód wskazał, że jego sytuacja zdrowotna i materialna uległa znaczącej zmianie, i to na gorsze. Jednakże w oparciu o przedłożone dokumenty oraz przesłuchanie samego powoda Sąd odszedł do wniosku, iż zmiana ta nie jest usprawiedliwiona. Do końca 2015 r. powód pracował za granicą, uzyskując dochód kilkukrotnie wyższy niż w Polsce na analogicznym stanowisku pracy. Przy tym rezygnację z pracy za granicą powód starał się uzasadnić złym stanem zdrowia, który jednak nie stał i nadal nie stoi na przeszkodzie wykonywaniu przez niego takich samych czynności zawodowych w tej samej pozycji, tylko że w Polsce. Co więcej, nawet po zabiegu operacyjnym powód przez cały rok, jak

zeznał, nadal pracował w Norwegii. Nie został również uznany za osobę niezdolną do pracy albo niepełnosprawną. Stąd też, zdaniem Sądu, brak jest podstaw do przyjęcia, aby zmiana miejsca pracy powoda, skutkująca zmniejszeniem jego dochodu, była usprawiedliwiona i aby w konsekwencji mogła zostać uwzględniona przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych, zgodnie z art. 136 k.r.o. Nie można również tracić z pola widzenia okoliczności, iż powód nie musiałby korzystać z prywatnej służby zdrowia, gdyby przez cały czas posiadał w Polsce ubezpieczenie zdrowotne, czego sam zaniedbał. Z chwilą wygaśnięcia jego obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej J. K. (1) powód dysponuje większymi środkami finansowymi w celu alimentowania pozwanej J. K. (2). Ponadto powód nie podniósł, ani tym bardziej nie udowodnił, aby od czasu ostatniego orzekania o alimentach zmalały usprawiedliwione potrzeby tej pozwanej. Byłoby to zresztą sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego i zawodowego, zgodnie z którymi na przestrzeni czasu usprawiedliwione potrzeby każdego dziecka rosną wraz ze wzrostem cen towarów i usług oraz wkraczaniem przez dziecko na kolejne etapy edukacji i socjalizacji. Nie sposób przyjąć, aby inaczej było w przypadku J. K. (2). Dlatego brak jest podstaw do uwzględnienia nawet roszczenia ewentualnego o obniżenie alimentów, a zwłaszcza do kwoty 50 zł, która w obecnych warunkach społeczno-gospodarczych miałaby charakter jedynie symboliczny.

Sąd dokonał oceny zgromadzonych w sprawie dowodów w oparciu o dyspozycję art. 233 § 1 k.p.c. Ustalony w sprawie stan faktyczny oparty został na całokształcie zgromadzonego materiału dowodowego, a w szczególności na podstawie zeznań stron oraz dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz aktach spraw o sygn. VIII RC 1765/09 i VIII RC 1780/09. Wiarygodność dowodów z dokumentów nie była przez strony kwestionowana, nie budziła wątpliwości Sądu, nie było zatem podstaw do odmiennej ich oceny. W zakresie przedstawionych przez powoda i pozwane kosztów utrzymania i wysokości ich dochodów Sąd przyznał zeznaniom stron przymiot wiarygodności. Zeznania stron były logiczne, wewnątrznie spójne i korespondowały ze zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym w postaci dokumentów.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie I i II sentencji wyroku.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne dla celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Stosownie do § 3 cytowanego artykułu, do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Ponadto w myśl art. 108 u.k.s.c., zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Pozwana J. K. (1) przegrała niniejszą sprawę w całości i dlatego jest zobowiązana do zwrotu powodowi kosztów procesu, jakie poniósł on w związku z tą częścią sprawy, która jej dotyczyła. Na koszty te składają się: opłata stosunkowa od pozwu w części jej dotyczącej, czyli w kwocie 300 zł; 1/2 wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika w kwocie 60 zł, ustalonego na podstawie § 7 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, skoro obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę dotychczas uprawnioną do alimentów (a contrario § 7 ust. 4 cyt. rozporządzenia), w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, czyli w kwocie 30 zł; 1/2 opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, czyli w kwocie 8,50 zł; 1/2 opłaty stałej od uwzględnionego w części dotyczącej tej pozwanej wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia w kwocie 100 zł, czyli w kwocie 50 zł, o której należało orzec zgodnie z art. 745 § 1 k.p.c.

Z kolei powód przegrał sprawę w części dotyczącej pozwanej J. K. (2) i dlatego jest zobowiązany do zwrotu tej pozwanej kosztów procesu, jakie ona poniosła w związku z tą częścią sprawy, która jej dotyczyła. Na koszty te składa się wyłącznie wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w kwocie 1.200 zł, ustalone na podstawie § 6 pkt 4 w zw. z § 6a ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, skoro obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązaną do alimentów (a contrario § 7 ust. 4 cyt. rozporządzenia), w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie

opłat za czynności radców prawnych, stosownie do wartości przedmiotu sporu, która w części dotyczącej pozwanej J. K. (2) wynosiła 6.000 zł.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie III i IV sentencji wyroku.